

Jossain odottaa aina
kirjakauppa löytymistään.

Kadonnut kirjakauppa

EVIE WOODS

BAZAR

EVIE WOODS

Kadonnut kirjakauppa

Suomentanut Heli Naski

BAZAR

S. 171 lainaus Emily Brontën teoksesta
Humiseva harju, suom. Eila Pennanen, WSOY 2013.

S. 134 lainaus Jane Austenin teoksesta
Arkaileva sydän, suom. Kersti Juva, Teos 2024.

S. 415 lainaus Emily Dickinsonin runosta
Toivo on höyhenpukuinen, suom. Aale Tynni 1973.

Bazar Kustannus
www.bazarkustannus.fi

1. painos
Suomentanut Heli Naski
Suomenkielinen laitos © Heli Naski ja Bazar Kustannus 2026
Originally published in the English language
by HarperCollins Publishers Ltd. under
the title *The Lost Bookshop*
Copyright © Evie Woods 2023

ISBN 978-952-403-759-4

Bazar Kustannus on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä
Lönnrotinkatu 18 A, 00120 Helsinki
Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut:
tuotevastuu@bazarkustannus.fi

Taitto Jukka Iivarinen / Taittopalvelu Vitale
Painettu EU:ssa

Kaikille, jotka rakastavat kirjoja

PROLOGI

DUBLININ SATEISET KADUT kylmänä talvipäivänä eivät juuri houkuttaneet nuorta poikaa vitkastelemaan, paitsi jos poika sattui seisomaan nenä kiinni mitä kiehtovimman kirja-kaupan ikkunassa. Sisällä tuikki valoja, ja kirjojen värikkäät kannet vetivät häntä puoleensa lupaillen tarinoita seikkailuista ja pakoretkistä. Ikkuna oli täynnä lahjatavaraa ja hauskaa rihkamaa: miltei katonrajassa leijui pienoiskokoisia kuuma-ilmapalloja, ja soittorasioissa helkytti ja kieppui mekaanisia lintuja ja karuselleja. Sisällä oleva nainen huomasi pojan ja viittasi häntä tulemaan sisään. Poika pudisti päätään ja punastui hieman.

”Myöhästyn koulusta”, hän sanoi äänettömästi lasin läpi. Nainen nyökkäsi ja hymyili ystävällisen näköisenä.

”No jos pieneksi hetkeksi”, poika sanoi taisteltuaan itsensä kanssa kokonaista kolme sekuntia.

”Tule sitten hetkeksi.” Nainen oli tiskin takana purkamassa lisää kirjoja suuresta pavidanhelmetistä. Hän vilkaisi pojan repsoittavaa paidanhelmettä, eriparisukkia ja hiuskuontaloa, joka oli onnistunut välttelemään kampaa jo pitkään. Hän hymyili itseksensä. Opaline’s Bookshop veti pieniä poikia ja tyttöjä puoleensa magneetin lailla. ”Millä luokalla olet?”

”Kolmannella, Saint Ignatiuksessa”, poika vastasi ja tarkasteli kaula pitkänä holvikaarikatosta roikkuvia puisia lentokoneita.

”Viihdytkö siellä?”

Poika tuhahti pilkallisesti.

Nainen antoi hänen selailla rauhassa vanhaa taikatemppukirjaa, mutta pian poika astui tiskin luo ja katsoi uteliaana naisen edessä olevia papereita ja kirjekuoria.

”Voit auttaa minua, jos tahdot. Olen lähettämässä kutsuja erään kirjan julkaisutilaisuuteen.”

Poika kohautti olkapäitään, otti naisesta mallia ja ryhtyi taittelemaan kirjeitä ja työntämään niitä kirjekuoriin. Hän ahersi hiukan liian innokkaasti ja keskittyi kasvot mutrussa niin, että poskia kirjoivat pisamatähdistöt muuttivat muotoaan.

”Mitä Opaline tarkoittaa?” poika kysyi tavuja venyttäen.

”Opaline on nimi.”

”Onko se sinun nimesi?”

”Ei, minä olen Martha.”

Nainen näki, ettei poika ollut tyytyväinen selitykseen.

”Tahtoisitko kuulla tarinan Opalinesta? Häenkään ei oikein pitänyt koulusta. Eikä säännöistä.”

”Eikä komentelusta?” poika ehdotti.

”Sitä hän inhosi aivan erityisesti.” Martha hymyili kuin heillä olisi yhteinen salaisuus. ”Laita sinä loput kirjeet kuoriin, niin minä keitän meille teetä. Hyvä tarina alkaa aina kupposella teetä.”

LUKU YKSI

OPALINE

Lontoo, 1921

SIVELIN KIRJAN SELKÄÄ sormenpäilläni ja tunnustelin kohokuviodun kannen painaumia, sillä kaipasin kipeästi jotain kouraantuntuva, jotain, mihin uskoa enemmän kuin tähän epätodelliseen näytelmään. Olin kaksikymmentävuotias, ja äitini oli päättänyt, että minun oli aika mennä naimisiin. Veljeni Lyndon oli valitettavasti löytänyt jonkun ääliön, joka oli juuri perinyt perheyriityksen. Sen toimiala liittyi jotenkin minkä lie tavaroiden maahantuontiin jostain kaukaa. Olin tuskin kuunnellut.

”Sinun ikäiselläsi naisella on vain kaksi vaihtoehtoa”, äiti lausui ja laski kuppinsa ja lautasensa nojatuolin vieressä olevalle sivupöydälle. ”Joko naimisiinmeno, tai sitten työura arvostetulla, ylimystölle sopivalla alalla.”

”Ylimystölle?” toistin hiukan epäuskoisena. Silmäillessäni salonkimme hilseileviä seiniä ja haalistuneita verhoja minun oli pakko ihailla äidin turhamaisuutta. Hän oli nainut säätyinsä alapuolelta ja pitänyt aina visusti huolta, ettei isä päässyt unohtamaan sitä.

”Pitääkö sinun tehdä tuo nyt?” kysyi veljeni Lyndon, kun sisäkkömme rouva Barrett ryhtyi kaapimaan tuhkia arinalta.

”Rouva tahtoi tulen takkaan”, rouva Barrett vastasi sävyyn, jossa ei ollut hiventäkään kunnioitusta. Hän oli ollut meillä niin kauan kuin muistin ja totteli ainoastaan äitiäni. Meitä muita hän kohteli kuin halpoja huijareita.

”Asia on niin, että sinun on pakko mennä naimisiin”, vahvisti Lyndon, joka ontui huoneen poikki nojaten raskaasti kävelykeppiinsä. Hän oli minua kaksikymmentä vuotta vanhempi. Hänen kehonsa koko oikea puoli oli vahingoittunut kranaatinsirpaleista Flanderin taistelussa, ja tuntemani veli oli jäänyt sinne sotatantereeseen multiin. Lyndonin silmistä kuvastuvat sodan kauhut kammottivat minua, ja vaikken myöntänyt sitä mielelläni, olin alkanut pelätä häntä. ”Se on hyvä naimakauppa. Isän eläke riittää nipin napin äidille taloudenhoitoon. Sinun on aika nostaa pääsi kirjoista ja kohdata todellisuus.”

Tartuin tiukemmin kirjaani. Se oli *Humisevan harjun* harvinainen amerikkalainen ensipainos, lahja isältäni, jolta olin perinyt syvän rakkauteni lukemiseen. Kangaskantisen romaanin selkämkykseen oli painettu kultakirjaimin harhaanjohtavat sanat ”*Kotiopettajattaren romaanin kirjoittajalta*”. Olimme löytäneet kirjan aivan sattumalta eräältä Camdenin kirpputorilta (salaisuus, jota emme voineet kertoa äidille), ja siitä oli tullut minulle tärkeä talismaani. Myöhemmin minulle selviäisi, että Emilyn englantilainen kustantaja oli sallinut tämän virheellisen määritelmän hyödyntääkseen *Kotiopettajattaren romaanin* kaupallista menestystä. Kirja ei suinkaan ollut moitteettomassa kunnossa, sillä kansien reunat olivat kulu-neet, ja takakannessa oli V:n muotoinen lovi. Sivut alkoivat irtoilla, kun niitä yhdistävät langat rispaantuivat iän ja käytön myötä. Mutta minulle kaikki nämä seikat, samoin kuin paperiin pinttynyt sikarin tuoksu, olivat kuin aikakone. Ehkä

rakkauden siemen istutettiin jo silloin. Kirja ei ole koskaan sitä miltä näyttää. Uskon isäni toivoneen, että rakkaus kirjoihin herättäisi kiinnostukseni koulunkäyntiin, mutta se vain lietsoi vastenmielisyyttäni luokkahuonetta kohtaan. Minulla oli vilkas mielikuvitus ja olin taipuvainen elämään haaveissani, joten tulin joka ilta juoksujalkaa koulusta kotiin ja pyysin isää lukemaan minulle. Hän oli rehti valtion virkamies, jonka intohimona oli oppiminen. Hän sanoi aina, että kirjat olivat enemmän kuin sanoja paperilla, että ne olivat portteja muihin paikkoihin, muihin elämiin. Minä rakastuin kirjoihin ja niiden sisällä oleviin valtaviin maailmoihin, ja se oli täysin isäni ansiota.

”Jos kallistat päätäsi”, hän sanoi minulle kerran, ”voit kuulla vanhojen kirjojen kuiskivan salaisuuksiaan.”

Löysin hyllystä ikivanhan kirjan, jossa oli vasikannahkakannet ja ajan kellastamat sivut. Pidin sitä korvaani vasten silmät tiukasti kiinni ja kuvittelin, että voisin kuulla, mitä tärkeitä salaisuuksia kirjailija yritti minulle kertoa. Mutta en kuullut mitään, en ainakaan sanoja.

”Mitä kuulet?” isä kysyi.

Odotin ja annoin äänen täyttää korvani.

”Kuulen meren!”

Kuin olisin pitänyt korvallani simpukkaa, kuin tuuli olisi kieppunut sivujen välissä. Isä hymyili ja silitti poskeani.

”Hengittävätkö ne, isä?” kysyin.

”Kyllä”, hän vastasi. ”Tarinat hengittävät.”

Kun isä lopulta menehtyi espanjantautiin vuonna 1918, valvoin koko yön hänen vuoteensa vierellä, pitelin hänen kylmää kättään ja luin hänen lempikirjaansa, Charles Dickensin *David Copperfieldiä*. Tyytymättömyyteni jotenkin ajattelin, että kirjan tutut sanat toisivat hänet takaisin.

”En suostu naimaan miestä, jota en ole koskaan edes tavannut vain parantaakseni perheen taloustilannetta. Koko ajatus on järjetön!”

Puhuessani rouva Barrett pudotti takkaharjan, ja metallin kalahdus marmorilla sai veljeni kasvot vääristymään. Hän vihasi kovia ääniä.

”Nyt ulos täältä!”

Naisparalla oli hyvin heikot polvet, ja vasta kolmen epäonnistuneen yrityksen jälkeen hän pääsi ylös ja poistui huoneesta. En käsitä, miten hän onnistui hillitsemään itsensä niin, ettei paiskannut ovea kiinni perässään.

Jatkoin puolustuspuhettani.

”Jos olen teille niin suuri taakka, muutan vain pois.”

”Mihin sinä muka menisit? Eihän sinulla ole rahaa”, äiti huomautti. Hän oli nyt kuusissakymmenissä, ja hän oli usein sanonut minua ”perheen pikku yllätystulokkaaksi”. Se olisi voinut kuulostaa hauskalta ja herttaiselta, jos en olisi tiennyt hänen inhoavan yllätyksiä. Varttuminen vanhemman sukupolven kodissa oli entisestään voimistanut haluani päästä vapaaksi ja kokemaan nykymaailmaa.

”Minulla on ystäviä”, intin. ”Voisin mennä töihin.”

Äiti parkaisi.

”Saakeli soikoon, senkin kiittämätön kakara!” Lyndon ärisi ja tarttui minua ranteesta, kun yritin nousta tuoliltani.

”Sinä satutat minua.”

”Satutan vielä paljon pahemmin, jos et tottele.”

Yritin vapauttaa käsivarteni, mutta Lyndon piti tiukasti kiinni. Katsoin anovasti äitiäni, joka oli uppoutunut tarkastelemaan lattiamattoa.

”Ymmärrän”, sanoin, kun vihdoinkin tajusin, että Lyndon oli nyt mies talossa ja tekisi päätökset.

”Hyvä on.” Hän puristi yhä rannettani, ja tunsin hänen tympeän hajuisen hengityksensä kasvoillani. ”Sanoin, että hyvä on.”

Kohtasin hänen katseensa ja yritin taas perääntyä. ”Tapaan sen kosijan.”

”Menet hänen kanssaan naimisiin”, Lyndon vakuutti ja hellitti hitaasti otteensa.

Oioin hamettani ja työnsi kirjani kainalooni.

”Sillä lailla. Asia on siis selvä”, Lyndon sanoi ja katsoi kylmillä silmillään jonnekin ohitseni. ”Kutsun Austinin illalliselle tänään, jotta voimme sopia kaikesta.”

”Selvä on, veli”, sanoin ennen kuin vetäydyin huoneeseeni yläkertaan.

*

Pengoin peilipöytäni ylälaatikkoa ja löysin savukkeen, jonka olin pihistänyt rouva Barrettin kätköstä keittiöstä. Avasin ikkunan, sytytin savukkeen ja vedin savua henkeen pitkään ja hitaasti, kuin elokuvan *femme fatale*. Istahdin peilipöydän ääreen ja laskin savukkeen vanhalle osterinkuorelle. Olin löytänyt sen rannalta viime kesänä, kun olin lomaillut huoltomana parhaan ystäväni Janen kanssa ennen hänen naimisiinmenoaan. Vaikka naisilla oli nyt äänioikeus, hyvää naimakauppaa pidettiin yhä ainoana vaihtoehtona.

Katsoin peilikuvaani ja kosketin niskaani hiusten latvojen kohdalta. Äiti oli melkein pyörtynyt nähdessään, mitä olin tehnyt pitkille kiharoilleni. ”En ole enää pikkutyttö”, olin sanonut hänelle. Mutta uskoinko todella niin? Minun piti olla nykyaikainen nainen. Minun piti ottaa riski. Mutta miten voisin rahattomana uhmata vanhempia perheenjäseniäni? Silloin mieleeni palasivat isän sanat: *Kirjat ovat*

kuin portteja. Katsoin taas kirjahyllyäni ja imaisin pitkään savukettani.

”Mitä Nellie Bly tekisi?” kysyin itseltäni, kuten niin usein. Minulle Nellie Bly oli pelottomuuden ruumiillistuma – uraauurtava amerikkalainen toimittaja, joka matkusti Jules Vernen innoittamana maailman ympäri vain seitsemässäkymmenessä kahdessa päivässä, kuudessa tunnissa ja yhdessätoista minuutissa. Hän tapasi sanoa, että oikein käytetyn ja suunnatun energian avulla voi saada aikaan mitä tahansa. Jos olisin ollut poika, olisin voinut väittää aikovani pitkälle Euroopan kierto-matkalle ennen naimisiinmenoa. Kaipasin maailmalle, tahdoin tutustua erilaisiin kulttuureihin. Olin kaksikymmentäyksivuotias, enkä ollut tehnyt mitään. En nähnyt mitään. Katsoin taas kirjojani ja tein päätökseni ennen kuin poltin savukkeen loppuun.

*

”Paljonko voitte antaa minulle niistä?” Katsoin herra Turtonia, joka tutki *Humiseva harju-* ja *Pariisin Notre-Dame*-kirjojani.

Herra Turton omisti tunkkaisen kaupan, joka oli itse asiansa pelkkä hyvin pitkä, ikkunaton käytävä. Hänen piippunsa savu teki ilman sakeaksi ja sai silmäni vetistämään.

”Kaksi puntaa, ja se on antelias tarjous.”

”Voi ei, tarvitsen paljon enemmän.”

Hän huomasi isäni *David Copperfieldin* ja alkoi selailla sen sivuja, ennen kuin ehdin estää häntä.

”Sitä en myy. Sillä on... tunnearvoa.”

”Kappas, onpa kiinnostavaa. Tämä tunnetaan ’lukukapaleena’, jota Dickens tapasi lukea ääneen lukutilaisuuksissaan.” Perunanenä ja pienet silmät saivat herra Turtonin näyttämään

mäyrältä tai myyrältä. Hän nuuhki arvokasta kirjaa kuin tryffelisientä.

”Niin, tiedän sen”, sanoin ja yritin siepata kirjan takaisin hänen ahneista kypälistään. Hän jatkoi kuvailuaan, aivan kuin olisi jo myymässä sitä huutokaupassa.

”Kokonahkasidos, kiillotettua punaista vasikannahkaa. Viehättävä laitos, selässä koristeellinen kultaus, kaikki sivujen reunat kullattu, alkuperäiset marmoroidut esilehdet.”

”Kirja on lahja isältäni. Se ei ole myytävänä.”

Herra Turton mittaili minua katseellaan silmälasiansa yli.
”Neiti...”

”Neiti Opaline Carlisle.”

”Neiti Carlisle, kyse on harvinaisesta painoksesta, ja tämä kappale on erittäin hyvin säilynyt. Yksi parhaista, joita olen koskaan saanut käsiini.”

”Ja kuvittaja on Hablot K. Browne. Tuossa lukee hänen nimimerkkinsä Phiz”, lisäsin ylpeänä.

”Voin tarjota teille viisitoista puntaa.”

Maailma hiljeni sillä tavoin kuin se usein tekee juuri ennen elämän mullistavaa päätöstä. Tuntemattomille teille vievä polku lupasi vapautta. Toisen polun päässä odotti kullattu häkki.

”Kaksikymmentä puntaa, herra Turton, ja kirja on teidän.”

Hän siristi silmiään, ja hänen huulensa kääntyivät vastahakoiseen hymyyn. Tiesin, että hän maksaisi, ja aivan yhtä varmasti tiesin, että omistaisin elämäni yritykselle saada tuo kirja takaisin. Kun hän käänsi selkensä, sujautin *Humisevan harjuni* takaisin taskuuni ja lähdin.

Siitä alkoi minun kirjakauppiaan urani.

LUKU KAKSI

MARTHA

Dublin, yhdeksän kuukautta sitten...

KUN TULIN ENSI KERRAN Ha'penny Lanen punatiiliselle Yrjöjen aikakauden talolle sinä kylmänä, pimeänä iltana takki vettä tippuen, en aikonut jäädä sinne. Nainen puhelimessa oli kuulostanut epäystävälliseltä, mutta minulla ei ollut muutaakaan paikkaa minne mennä, ja rahani olivat hyvin vähissä. Matkani Dubliniin oli alkanut viikkoa aiemmin toiselta puolelta maata, kylän laidalla sijaitsevalta syrjäiseltä bussipysäkiltä. En tiedä, kuinka kauan istuin bussipysäkillä, oliko kylmä vai lämmin, tai menikö ketään ohitseni. Kaikki aistini olivat lamaantuneet, ne oli turruttanut pakahduttava vimma: tahdoin vain pois. En nähnyt mitään oikealla silmälläni, joten en nähnyt bussia, kun se vihdoin pysähtyi pysäkille. Koko kehoni oli tunnoton, mutta kun luisuin kiviaidalta alas, kylkiluihini sattui. En silti sallinut ajatusteni palata sinne. En vielä. En antanut itseni ajatella äskeisiä tapahtumia edes silloin, kun kuljettaja tuli ulos auttamaan minua matkalaukkuni kanssa ja katsoi minua sen näköisenä kuin olisin juuri karannut jostain suljetusta laitoksesta.

”Minne matka?” kuljettaja kysyi.

Minne tahansa muualle.

”Dubliniin”, vastasin. Dublin saattaisi olla tarpeeksi kaukana. Katselin ikkunani ohi lipuvia maalaismaisemia. Vihasin aivan helvetisti niitä niittyjä ja yhden koulun, yhden kirkon ja kahdentoista pubin pikkukaupunkeja. Sen kaiken painostavaa harmautta. Minun oli täytynyt torkahtaa, sillä äkkiä säpsähdin hereille luullen, että mies oli taas päälläni – ja yritin suojata kasvojani käsilläni. En tiennyt, mitä olisi pitänyt suojella. Hän oli liian nopea. Ja kun hän löysi hiilihangon, menetin kaiken toivoni. Kaiken. Viimeisenkin naiivin, typerän toivonhitusen. Sillä hetkellä opin jotain. Minulle valkeni, että ihminen on tässä maailmassa oman onnensa nojassa. Pelastajaa on turha odottaa. Ihmiset eivät yhtäkkiä muutu, pyydä anteeksi ja ala kohdella kunnioittavasti. He kärsivät omista haavoistaan ja kivuistaan ja purkavat tuskansa kehen sattuu. Minun oli pakko pelastaa itse itseni.

*

”Vain kahvi ja paahdettu juustoleipä, kiitos”, tilasin tarjoilijalta listan halvimman annoksen.

En ollut löytänyt töitä netin kautta, joten aloin tutkia paikallislehden työpaikkailmoituksia. Asuttuani viikon hostellissa rahani olivat jo melkein lopussa. Silloin näin sen: *Taloudenhoitaja. Kokopäiväinen, asuntoetu*. Näppäilin numeron, ja seuraavana päivänä löysin itseni erittäin komean talon portailta ja koputin kiiltävään mustaan oveen. En ollut koskaan tavannut ketään sellaista kuin madame Bowden, kuten minun käskettiin häntä puhutella. Hän oli höyhenpuuhkassaan ja timanttikorvarenkaissaan kuin jonkin historiallisen TV-draaman hahmo. Viidessä minuutissa hän oli jo ehtinyt kertoa minulle vuosistaan Theatre Royalissa, missä hän oli kuulunut The Royallettes -tanssiryhmään ja

näytellyt joissakin vanhoissa näytelmissä, joista en ollut ikinä kuullut.

”Ihmiset sanovat minua eriskummalliseksi, mutta minä sanon heitä tylsiksi, joten kaikki on suhteellista. Mikä sinun nimesi olikaan?”

”Martha”, sanoin kolmannen kerran ja seurasin häntä portaita alas kellariin. Hänellä oli kävelykeppi, ja vaikka hän teki siitä suuren numeron, hän vaikutti varsin ketterältä. Arvelin hänen olevan noin kahdeksankymmenen ikäinen, mutta toisaalta hän vaikutti iättömältä – aivan kuin hän olisi valinnut roolihahmon, johon aika ei pystynyt.

”Edellinen tyttö viihtyi täällä erittäin hyvin”, hän huomautti sävyyn, joka varoitti minua valittamasta mistään.

Oli niin pimeää, etten erottanut juuri muuta kuin katonrajassa olevan kapean ikkunan, josta näkyi kadulla kävelevien ihmisten jalkoja. Madame Bowden napsautti kepillään valokatkaisinta ja sytytti katosta roikkuvan vahvan hehkulampun, jonka loiste sokaisi minut hetkeksi. Sitten näin nurkassa yhden hengen sängyn ja vastapäisellä seinällä vaatekaapin. Oven luona oli pieni keittokomero ja sen vierestä kulku pikkuruiseseen, suihkulla varustettuun kylpyhuoneeseen. Lattian korkkimatto kupruili reunoilta, samoin kuin tapetit, mutta tunsin oloni välittömästi turvalliseksi. Minun asuntoni. Tila, jota saatoin sanoa omakseni. Voisin sulkea oven pelkäämättä, että joku potkaisisi sen sisään.

”No?” madame Bowden kysyi kulmat kohollaan.

”Tämä on ihana”, vastasin.

”Tietysti on. Niinhän minä sanoin.”

”Saanko siis työpaikan?”

Hän tiirasi silmät sirrillään epäsiistiä olemustani. Kiitin luojaa hänen arvatenkin hyvin huonosta näöstään, sillä hän

ei vaikuttanut huomaavan murjottuja kasvojani. Tai sitten hän huomasi, muttei kavahtanut niitä.

”Kyllä kai sitten”, hän myöntyi. ”Mutta älä riemastu liikaa, palkkaan sinut vain paremman puutteessa. Olet ainoa hakija. Eikö olekin uskomatonta? Niin tyypillistä teidän sukupolvelle. Vetelyksiä, joita ei rehellinen työ kiinnosta. Kaikki on nykyään pelkkää tiktokkia, odotatte rahaa tekemättä mitään.”

Hän jatkoi paasaustaan vielä, kun hän lähti luotani ja kiipesi portaita ylös. Istuuduin varovasti sängylle ja kuulostelin jousien kirskeitä, joka toi mieleeni rikkinäisen haitarin. Mutta sillä ei ollut väliä. Täältä minua ei ikinä löydetäisi. Laitoin kellon soimaan aamuseitsemältä. Uusi työnantajani kuulemma odotti minulta ”kulinaristisia elämyksiä”, ja minun tulisi loihkia Michelin-tason aamiainen aineksista, joita jääkaapissa sattui olemaan. Miettin sitä myöhemmin. Vajosin autuaaseen uneen edes riisumatta kosteita vaatteitani tai vetämättä rullaverhoa alas.

*

Herättyäni nousin välittömästi istumaan. Miksi oli niin valoisaa? Missä olin? Ja miksi herätyskelloni soi? Mieleni vastasi kysymyksiin hitaasti, yksi kerrallaan, ja katsoin vanhoja farkkujani ja löysää villapaitaani. En ollut aivan varma, millainen työasu taloudenhoitajalla kuului olla, mutta tuskin ainakaan tällainen. Avasin matkalaukkuni ja otin esiin pitkän, harmaan neulemekon. Saatoin tuskin muistaa heittäneeni sen sinne, mutta olin ilmeisesti tajunnut jollain aivojeni osalla pakata mukaan silittämättä siistejä vaatteita. Riisuin nopeasti villapaitani ja olin juuri avaamassa farkkujen veto-
ketjua, kun näin sääriparin, joka ohitti parhaillaan talon

päätyseinässä olevaa kellarin ikkunaa. Pidätin hengitystäni, kunnes erotin saappaat: ruskeat, nauhalliset miehen mokka-saappaat. Ne eivät olleet hänen saappaansa. Pitelin villapaitaa rintaliivieni päällä, kun seurasin saappaiden astelua edestakaisin ja puoliympyrää. Mitä helvettiä mokkasaapasmies oikein teki? Tunsin raivostuvani. Ikkuna oli pahasti jumissa, mutta onnistuin työntämään sen auki ja työnsin pääni ulos käsivarret ikkunalaudalla.

”Anteeksi?”

Ei vastausta. Rykäisin äänekkäästi. Ei vieläkään mitään.

”Voinko olla avuksi?”

”Epäilen kovasti.”

Hämmästyin kuullessani englantilaisen korostuksen. Olin jo ajatellut, että tokkopa jalat edes olivat kenenkään kropassa kiinni. En vieläkään nähnyt miehen kasvoja, mutta pystyin jo arvioimaan sitä vähää, minkä näin. Olin aina lukenut ihmisiä, vaikka siitä seurasikin minulle toisinaan ongelmia. Tämä ihminen vaikutti hermostuneelta, etsivältä, onnettomalta.

”Mitä teet täällä?” Jatkoin keskusteluani miehen säärrien kanssa.

”Enpä usko, että se kuuluu sinulle. Mitä itse teet täällä?”

”Minä *asun* täällä!” puuskahdin toivoen, että olisin vetänyt illalla rullaverhon ikkunan eteen. ”Joten menehan leikkimään Kurkistelijaa jonnekin muualle.” Ääneni värisi hiukan. Minua ei huvittanut riidellä ventovieraan kanssa, mutta tahdoin olla rauhassa. Kuulin hänen saappaidensa rahisevan maata vasten, ja seuraavaksi tajusin, että hän oli kyykistynyt eteeni kasvot minuun päin. Kasvot eivät sopineet ollenkaan ääneen, joka oli niin terävä, että siitä olisi voinut saada haavan sormeensa. Hänen ruskeissa silmissään oli lämpöä, vai olivatko ne vihreät? Ehkä pähkinänruskeat. Hiukset valahtivat koko ajan

niiden eteen. Mutta uteliaasta ilmeestään päätellen mies oli sitä tyyppiä, joka kyseenalaisti toisen jokaisen sanan.

”Sanoitko juuri ’Kurkistelija?’” hän kysyi selvästi huvittuneena. ”Oletko aikamatkustaja kuusikymmentäluvulta?”

En ollut varma, kummasta pidin vähemmän, sivuutetuksi vai pilkatuksi tulemisesta. Hänen virneensä oli ärsyttävän tarttuva ja paljasti epätäydellisen hammasrivin, minkä päätelin johtuvan lyhyeksi jääneestä innostuksesta urheiluun. Veikkasin jalkapalloa. Oli tainnut saada pallon naamaansa torjuessaan rangaistuspotkua. Hymyilin, mutta hillitsin itseäni välittömästi.

”Kuule, jos et lakkaa stalkkaamasta minua, tai mitä sitten teetkin, soitan poliisille.”

Hän kohotti alistuneena kätensä.

”Anna anteeksi. Nimeni on Henry”, hän sanoi ja ojensi minulle kättään.

Tuijotin kättä, ja hän veti sen nolostuneena takaisin.

”En tirkistellyt ikkunastasi sisään, vannon sen. Minä... minä etsin jotain.”

Niin varmaan, ajattelin.

”Mitä olet hukannut?”

”Öh...” Hän kääntyi katsomaan madame Bowdenin talon ja naapuritalon välistä tyhjää tonttia ja haroi jo valmiiksi pöröistä tukkaansa. ”Tarkkaan ottaen en ole hukannut sitä...”

Pyöräytin silmiäni. Hän *oli* tirkistelijä. Tai mikä lie pervo! Niin juuri. Avasin jo suuni sanoakseni niin, kun hän livautti suustaan sanan, jota en ollut odottanut.

”Jäänteitä! Etsin jäänteitä –”

”Voi jessus, onko joku kuollut täällä? Tiesin sen, tiesin, että tässä paikassa on jotain outoa. Tunsin sen heti tullessani –”

”Ei, ei. Ei hyvänen aika. Ei sellaisia jäänteitä.” Hän kallisti päätään saadakseen taas katsekontaktin minuun. ”Kuule, tiedän, että tämä vaikuttaa epäilyttävältä, mutta vakuutan, ettei kyse ole mistään pahasta. Sitä on vain vaikea selittää.”

Hetkeen kumpikaan ei sanonut mitään. Hän kyykötti päätyseinän luona, minä seisoin keittiön tuolilla ja roikuin puoliksi ulkona ikkunasta. Silloin kuulin kellon pirinän.

”Mikä se oli?” Henry kysyi ja yritti kurkata sisään.

Katsoin ympärilleni ja näin hyvin vanhanaikaisen soitto-kellon, josta nousi johto kattoon. Olin näköjään päätenyt tosielämän versioon *Downton Abbey*stä. Käännyin taas häneen päin. Henryyn.

”Tee minulle palvelus. Mitä sitten etsitkin, mene etsimään sitä jostain muualta”, sanoin ja paiskasin ikkunan kiinni hänen nenänsä edestä.

The background of the entire page is a dark, atmospheric photograph of a bookshelf filled with old, leather-bound books. The spines of the books are visible, showing various patterns and textures. On the left and right sides of the page, there are green vines with heart-shaped leaves, some of which are yellowed, framing the central text area.

Anna sydämesi nähdä se, mitä silmäsi eivät näe.

Vuonna 1922 Opaline päättää ottaa elämänsä omiin käsiinsä ja karkaa järjestettyä avioliittoa. Saadakseen rahaa pakomatkaansa hän päättää myydä isältään perimänsä harvinaisen kirjan. Siitä alkaa seikkailu, joka vie Opalinen Pariisiin Shakespeare and Company -kirjakauppaan ja sieltä edelleen Dubliniin.

Nykypäivä. Martha pakenee aviomiestään Dubliniin, pikkuruiseen kellariasuntoon, Madame Bowdenin kotiapulaiseksi. Sattuman kautta hän tutustuu Henryyn, joka on uppoutunut tutkimukseensa sadan vuoden takaisesta kadonneesta käsikirjoituksesta ja siihen liittyvästä kirjakaupasta.

Opaline, Marthaa ja Henryä yhdistää rakkaus kirjoihin. Sen on huomannut myös hiljaisella kadulla sijaitseva salainen kirjakauppa, joka on valmis lumoamaan heidät taianomaisella voimallaan. Ja pian mikään ei ole sitä, miltä näyttää.

ISBN 978-952-403-759-4

84.2

www.bazarkustannus.fi